

تحلیل شبکه ابرپیوند کلیدواژه میرزا احمد داواشی در فضای مجازی

عادل سلیمانی

پژوهشگر پسادکتری جغرافیای انسانی دانشگاه تهران

AdelSulaimany@gmail.com

چکیده:

ابرپیوند در فضای وب پیوندی است از یک کلیدواژه به واژه کلیدی دیگر که پایگاه ها یا عناوین مختلف را در فضای مجازی به یکدیگر متصل می کند. با اتصال کلیدواژه های خاص از طریق ابرپیوندها شبکه ای تودرتو از منابع اطلاعاتی شکل می گیرد که وسعت آن به طور پیش فرض کل فضای وب را دربرمی گیرد. هدف کلی پژوهش حاضر تحلیل شبکه ابرپیوند کلیدواژه میرزا احمد داواشی در فضای مجازی با رویکرد متن کاوی است جامعه آماری این پژوهش جستجوی کلید واژه میرزا احمد داواشی در کل فضای گوگل بوده است. در این راستا ابتدا شبکه ابرپیوند مرتبط با کلیدواژه میرزا احمد داواشی شناسایی گردید. سپس فراوانی تکرار، تراکم، شاخص خوانایی و میانگین تکرار این کلید واژه در جملات مرتبط با آن مورد توصیف و تحلیل قرار گرفت.

کلیدواژه ها: تحلیل شبکه، متن کاوی، ابر پیوند، میرزا احمد داواشی

مقدمه:

در عصر حاضر، حجم عظیمی از اطلاعات موجود در محیط وب، اسناد و مقالات متنی هستند. در سالیان اخیر، توجه بسیار زیادی در حوزه بین المللی و ملی به متن کاوی شده است. افزایش چشم گیر داده های متنی، پژوهشگران را بر آن داشته است که به دنبال روش هایی جهت کاوش در این داده ها باشند. طبیعی است که محققان ایرانی نیز ازین امر مستثنی نبوده اند. متن کاوی، روشی برای استخراج اطلاعات غیرساخت یافته و نیمه ساخت یافته از این حجم اطلاعات موجود در اینترنت و نیز، فرایند استخراج دانش و الگوهای ناشناخته و غیرقابل فهم و بالقوه، از میان انبوه مجموعه های داده های متنی است. متن کاوی به همراه تمامی روش ها و تکنیک های آن، کوششی است که پژوهشگران را در استخراج دانش و اطلاعات مفید و بارزش از انبوه متون غیرساخت یافته ای که در محیط اینترنت پراکنده اند، یاری می کند (جلالی شیجانی و شیرزاد، ۱۴۰۰؛ مسجیدی و همکاران، ۱۴۰۰). در این میان میرزا احمد داواشی (۱۳۵۹-۱۲۸۰) متخلص به احمد یکی از شاعران حوزه زبان و ادبیات کردی در دوره معاصر و اهل شهرستان روانسر در استان کرمانشاه است (کریمی و جعفری، ۱۳۹۸). او با مهارت در انواع قالب های کلاسیک شعری اشعاری نیک سروده است. یکی از بارزترین شاخص های شعری او توجه به اندیشه های ادبی، تاریخی، عرفانی و دینی است (عظیمی و همکاران، ۱۳۹۴؛ فتاحی، ۱۳۹۷؛ غفاری، ۱۳۹۷). بررسی ها نشان

می دهد که جلوه های دینی در اشعار میرزا احمد، همچون توحید، نبوت معراج پیامبر و خلافت، برجسته ترین اندیشه ها و باورهای دینی می باشد که شاعر در سروده هایش بدان پرداخته است (صفاری، ۱۳۹۸). از طرفی حجم دانش تولید شده مرتبط با این ادیب و شاعر بلندپایه و مستندسازی و نشر آن در فضای مجازی، زیست بوم مبهمی را برای پژوهشگران و علاقمندان به ایشان شکل داده که بدون شک انسجام بخشی و سازمان یابی این زیست بوم با رویکرد متن کاوی در گستره نامحدود فضای مجازی و حتی مجموعه مقالات همایش های مرتبط با ایشان می تواند تسهیلگری و روشنگری خاصی در جریان ها و پیوندهای مندرج در منظومه ی آثار، تالیفات، دست نوشته های پراکنده و ارجاعات و تحلیل های نگاشته شده سایر پژوهشگران و محققان ایجاد نماید. در عین حال مطالعات زیادی با استفاده از روش های متن کاوی به بررسی الگوهای نهفته، کلمات پرتکرار، مقایسه آثار، بررسی اصل بودن متن کتاب های معروف در علوم مذهبی مانند قرآن کریم، کتاب مقدس یا ادبیات کلاسیک مانند آثار شعرای بنام فارسی، آثار ویلیام شکسپیر، یوهان ولفگانگ فون گوته و ... انجام شده است (فیاض و شاکری، ۱۴۰۱). اما تا کنون، مطالعه ی متن کاوی در آثار شاعران و فرهیختگان کرد نظیر میرزا احمد داواشی صورت نگرفته است و این تحقیق اولین گام در این راستاست.

روش شناسی پژوهش:

هدف کلی پژوهش حاضر تحلیل شبکه ابرپیوند کلیدواژه میرزا احمد داواشی در فضای مجازی با رویکرد متن کاوی است جامعه آماری این پژوهش جستجوی کلید واژه میرزا احمد داواشی در گوگل بوده است. در این راستا ابتدا ساختار پیوند در این شبکه و نیز شناسایی گره ها بررسی شد. برای این منظور پس از استخراج شبکه ابرپیوند مرتبط با کلیدواژه میرزا احمد داواشی فراوانی تکرار و تراکم و خوشه های موضوعی مرتبط با آن مورد بررسی قرار گرفت. ابزار تحلیل در این مطالعه، متن کاوی یا Text Mining، به مثابه یک روش پردازش زبان طبیعی (Natural Language Processing) می باشد که با استفاده از الگوریتم های مختلف و تکنیک های متنی، اطلاعات مورد نیاز را از متون و سندهای مختلف در وب استخراج می نماید. هدف اصلی متن کاوی، تحلیل و استخراج اطلاعات و الگوهای پنهان موجود در متون است.

نتایج :

هدف اصلی متن‌کاوی، تحلیل و استخراج اطلاعات و الگوهای پنهان موجود در متون است. متن‌کاوی (Text Mining) که به آنالیز متن (Text Analysis) هم معروف است، فرایند تبدیل متن بدون ساختار به داده‌های ساختاریافته برای تجزیه و تحلیل راحت‌تر است که در این مطالعه ابزار تحلیل بوده است. در واقع شناسایی فراوانی و تراکم کلیدواژه‌های شاخص مندرج در آثار متعدد ایشان به نوعی بیانگر تمرکز فکری، اهمیت و ضرورت طرح موضوعی خاص در مکان و زمانی مشخص است که این مهم علاوه بر داشتن دستاوردهای مهمی برای سایر محققان، منظومه معرفتی و اندیشه‌ای ایشان را برای علاقمندان روشن‌تر و ساده‌تر می‌نماید. در ادامه آمار توصیفی، خوشه‌بندی و شبکه‌متنی کلیدواژه پژوهش مورد بررسی و برآورد قرار می‌گیرد.

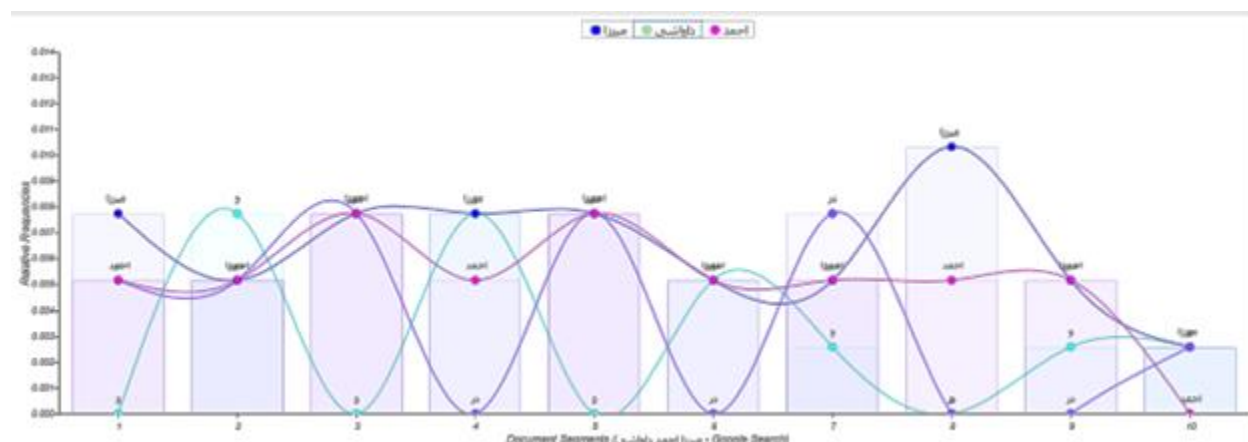
شکل شماره ۱: ابر کلمات مندرج در جستجوی گوگل با کلیدواژه میرزا احمد داواشی

منبع: (یافته های پژوهش حاضر، ۱۴۰۲)

جدول شماره ۱: جدول فراوانی و بسامد کلیدواژه میرزا احمد داوآشی مندرج در جستجوی گوگل

	Title	Words	Types	Ratio	Words/Sentence
1	Google Search - میرزا احمد داوآشی	387	220	57%	77.4

منبع: (یافته های پژوهش حاضر، ۱۴۰۲)

شکل شماره ۲: ترند کلمات مندرج در جستجوی گوگل با کلیدواژه میرزا احمد داوآشی

منبع: (یافته های پژوهش حاضر، ۱۴۰۲)

جدول شماره ۲: جدول فراوانی و اصطلاحات مرتبط با کلیدواژه میرزا احمد داوآشی مندرج در جستجوی گوگل

Term	Count	Length	Trend
۱... در کرمانشاه شاعر گُرد اهل شرق کوردستان بود میرزا احمد داوآشی	2	26	
زندگی نامه میرزا احمد داوآشی یکی از	2	7	
میرزا نه حمه	2	3	
learn more	2	2	
view all	2	2	
ادبیات کردی	2	2	
این شاعر	2	2	

منبع: (یافته های پژوهش حاضر، ۱۴۰۲)

بحث و نتیجه گیری:

خلاصه سازی متون و محتوی مندرج در فضای مجازی با کلیدواژه میرزا احمد داواشی اشاره به پردازش خودکار داده ها برای تولید یک خروجی خلاصه دارد که شامل اطلاعات ارزشمند برای کاربران و پژوهشگران است. هدف از این پردازش دریافت اطلاعات متنی از فضای مجازی و خلاصه سازی آن به گونه ای است که مفهوم کلی و منظور متن حفظ شود. در این راستا در تکنیک ترسیم ابر کلمات، واژگانی که بیشترین بسامد را دارند، با اندازه بزرگتری دیده می‌شوند. این ابزار برای مصورسازی متون طولانی و مشاهده کلیدواژگان پرتکرار در آن‌ها مفیدتر است. از آنجایی که در جستجوی گوگل کلید واژه میرزا احمد داواشی ۳۸۷ کلمه و ۲۲۰ فرم کلمه منحصر به فرد استخراج گردید می توان چنین استنباط نمود که علی رغم برجستگی و جایگاه ویژه میرزا احمد داواشی هنوز در فضای مجازی آن چنان که باید به معرفی، نشر و بررسی آثار فاخر ایشان پرداخته نشده است. در واقع تراکم اندک (*Vocabulary Density*) کلیدواژه فوق در جستجوی گوگل با ۰/۵۷ و شاخص خوانایی (*Readability Index*) آن ۶۲/۹۱ موید مطلب فوق الذکر است. از طرفی میانگین تکرار این کلید واژه در جملات (*Average Words Per Sentence*) معادل ۲۰/۴ محاسبه شده که بیانگر ظرفیت بالقوه آن برای توسعه در متون آتی می باشد. متداول ترین واژه ها در ۳۸۷ کلمه فوق الذکر (*Most frequent words in the corpus*) کلماتی نظیر میرزا (۲۵ مورد); داواشی (۲۱ مورد); احمد (۲۰ مورد); کردی (۷ مورد) و شاعر (۷ مورد) گزارش شده که می تواند ظرفیت بالقوه مغفول این حوزه را در فضای مجازی برای ترویج صفات و ویژگی های برجسته آثار و خصوصیات میرزا احمد داواشی نشان دهد. کلمات مذکور به همراه سایر کلمات به صورت ابر کلمات به صورت درشت تر نشان داده شده است.

در نهایت به محققان آتی پیشنهاد می گردد که مجموعه مقالات همایش منطقه‌ای بررسی و تحلیل آثار و اندیشه‌های میرزا احمد داواشی (امجدی و الماسی، ۱۳۹۷) و مجموعه مقالات همایش ملی میرزا احمد داواشی (دانشگاه کردستان، ۱۴۰۳) را نیز با رویکرد متن کاوی مورد بررسی و تحلیل قرار داده و با مطالعه حاضر مقایسه نمایند بدون شک چنین اقداماتی به بسط و توسعه منظومه فکری میرزا احمد داواشی در سطی ملی و بین المللی به ویژه در فضای مجازی کمک شایان توجهی خواهد نمود و آن را از سطح انگاره های بومی و منطقه ای ایشان (فتاحی، ۱۳۹۷) فراتر می برد.

فهرست منابع:

- امجدی، محی الدین و عطا الماسی. (۱۳۹۷). بررسی و تحلیل آثار و اندیشه های میرزا احمد داواشی، مجموعه مقالات همایش منطقه‌ای بررسی و تحلیل آثار و اندیشه‌های میرزا احمد داواشی. نشر گلچین ادب کرمانشاه، چاپ اول.
- جلالی شیجانی، فاطمه، و شیرزاد، مجید. (۱۴۰۰). متن کاوی: مفاهیم و روش ها. ترویج علم، ۱۲(۲۱)، ۱۵۶-۱۷۱.
- شرافت کریمی و جمیل جعفری. (۱۳۹۸). "بررسی ساختاری داستان موسی و سنگتراش در دیوان میرزا احمد داواشی". پژوهشنامه ادبیات کردی، ۵، ۲، ۱۳۹۸، ۳۵-۵۵.
- صفاری، محمدمعین، (۱۳۹۸). بازتاب اندیشه ها و باورهای دینی در اشعار میرزا احمد داواشی، پنجمین همایش ملی پژوهش های نوین در حوزه زبان و ادبیات ایران (با رویکرد فرهنگ مشارکتی)، تهران.
- عظیمی، کیومرث؛ چلونگر، محمدعلی و اصغر منتظرالقائم. (۱۳۹۴). بررسی دو متغیر طریقت‌های صوفیه و مهاجرت بر گسترش تشیع در میان کردها در چند قرن اخیر. فصلنامه علمی شیعه شناسی، ۱۳(۵۲)، ۸۵-۱۳۴.
- غفاری، مکرم. (۱۳۹۷). بررسی مولفه های عرفانی در اشعار میرزا احمد داواشی. مجموعه مقالات همایش منطقه‌ای بررسی و تحلیل آثار و اندیشه‌های میرزا احمد داواشی. نشر گلچین ادب کرمانشاه، چاپ اول.
- فتاحی، ولی. (۱۳۹۷). بررسی انگاره های بومی و منطقه ای در اشعار میرزا احمد داواشی. مجموعه مقالات همایش منطقه‌ای بررسی و تحلیل آثار و اندیشه‌های میرزا احمد داواشی. نشر گلچین ادب کرمانشاه، چاپ اول.
- فیاض، محمد و نزهت شاکری. (۱۴۰۱). بررسی دعا‌های صحیفه سجادیه از منظر روش های متن کاوی. دوفصلنامه علمی دعاپژوهی، ۲(۳)، ۶۹-۸۸.
- مسجدی، هادی، عادل، سیدمحمدرضا، امیریان، سیدمحمدرضا، و زارعیان، غلامرضا. (۱۴۰۰). نگرشی به «متن کاوی» در پژوهش های زبانی: رویکرد رایانشی در تحلیل متون. جستارهای زبانی، ۱۲(۶) (پیاپی ۶۶)، ۴۹۹-۵۳۱.

Keyword Hyperlink Network Analysis of Mirza Ahmad Dawashi in Cyberspace

Adel Sulaimany

Postdoctoral Researcher of Human Geography, University of Tehran

AdelSulaimany@gmail.com

Abstract

A hyperlink in the web space is a link from one keyword to another keyword that connects different databases or titles in the virtual space. By connecting specific keywords through hyperlinks, a nested network of information sources is formed, the scope of which includes the entire web space by default. The main purpose of the current research is to analyze the keyword hyperlink network of Mirza Ahmad Dawashi in the virtual space with the text mining approach. In this regard, first the hyperlink network related to the keyword Mirza Ahmed Davoshi was identified. Then the frequency of repetition, Vocabulary Density, readability index and Average Words Per Sentence were described and analyzed.

Keywords: network analysis, text mining, hyper link, Mirza Ahmed Dawashi